

טיב הקהילה

ראש-השנה
א-ב תשרי תשפ"ה
 זמני הרלקת הגרות ומצ"ש
 הרדה"ג 5:47
 מוצש"ק 6:59
 ר"ת 7:38
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
 סוק"ש א' 8:46 | סוק"ת א' 10:00
 סוק"ש ב' 9:28 | סוק"ת ב' 10:28
 הזמנים לפי ששון קיץ |
 נ"ח מס':
749

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הררה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

מרומים לקבל את שיה שפתותינו שיהא מקובל ומי הוצה לפנינו ית'ש, ראוי מאוד לשמור על הפה משיחות בטלות ודברי הבל, כדבר ששווי הון תועפות שאין העין שבעה מלהביט בחפץ, ואין הלב פוסק לדגוע מלהתבונן בדבר בעקבות השיבות הגדולה.

שערי דמעות..

בתגהות 'באר היטב' הגדפס בשו"ע (א"ח תקפ"ה ג) כתב כי האר"י הקדוש היה נוהג לבכות בראש השנה ויום הכפורים. והיה אומר, כי מי שאינו בוכה בימים אלו, אין נשמתו טובה ושלמה. וכך כתב בספר 'מטה אפרים' (תקפ"ח ח): נוהגים לבכות ולהוריד דמעות בתפלת ראש השנה ויום הכפורים אף כשחל בשבת ומי שאין בכיה נופלת עליו בימים האלה, הוא הוראה שאין נשמתו הגונה ושלמה (וסודה גם על 'קושי הלב ודועי הכנות הנפש' (אלף המגן על 'מטה אפרים')).

והוסיף עוד ל'באר היטב' שם (והעתיקו גם 'במטה אפרים' שם), בשם מרן האר"י ז"ל, שכל מי שבוכה אז מעצמו בבכיה גדולה מאלו, הרי זה סימן כי באותה שעה דנים אותו בבית דין של מעלה, ונפשו מרגשת זאת לכן באה לו הבכיה מעצמה.

וכבר כתבו האחרונים (ראה אלף המגן שם שהאר"י הרבה בענין הבכיה והדמעות) כי מי שמטבעו קשה לו לבכות, ישתדל על כל פנים להתפלל בקול של בכי, וכדכתיב (תהלים ג ט): כי שמע ה' קול בכי.

ובענין הבכי, ראה זה דבר פלא, מה שפסק הרמ"א (אורח חיים רפ"ב ב) מי שיש לו עונג אם יבכה כדי שילך הצער מלבו מותר לבכות בשבת. וכתב על זאת הטורי זהב (ס"ק ב): דאיתא באגדה שמצאו תלמידיו של רבי עקיבא שהיה בוכה בשבת, ואמר עונג יש לי. והוסיף הט"ז: דהיינו שמרוב דבקותו בתקב"ה זולגים עיניו דמעות, שכן מצונו רבי עקיבא בזוהר חדש, שהיה בוכה מאוד באמרו 'שיר השירים', באשר ידע ה'כן הדברים מגיעים. וכן הוא מצונו במתפללים בכוונה (ויע' ש"ש"ב ס"ק ד).

אכן, מה שהורה הגר"א זיע"א (מפשה רב את רז) שלא לבכות בראש השנה כמו שצויה עזרא (תמ"ד ת ט): ואל תבכו וגו' ואל תעצבו כי הדעות ה' היא מעוכם, כבר ביארנו, כי אין הכוונה לבכי מתוך תפלה ותחנונים, שזה בודאי מותר ומדה טובה היא, אלא כוונתו היתה למחשבת עצלות ואבלות.

...ותחמולו!..

וידוע מה שהאריכו הרבה בספרים הקדושים אודות הדמעות, שזו סגולה גדולה שתקבל תפילתו, וכמבואר בתיקוני זוהר (תיקון י"א) רום חשיבות סגולת הדמעות, על הפסוק (שמות ב ג): 'ותפתח ותראוהו את הילד והנה נער בוכה וגו'', לכן מיד - 'ותחמול עליו'. לכן כאשר ישראל פותחין בתשובה 'בבכיה', מיד 'ותחמול עליו'!

ולכן ראוי מאוד לעודד ולהתעורר ברא"ת, ולהתנתק מכל העניינים החיי-צוניים הסובבים אותו, ולהקדיש את מ"ח השעות של ראש השנה לעבודת התפילה עם קדושת המוח והמחשבת, ולהתרחק מחברת בני אדם המדברים דברים של מה בכך בימים קדושים ונעלים אלה, כי הרי זה מפריע ללעיליה ודביקות בהש"ת, אלא להידבק בצדיקים ולהביט בהתעוררות החופפת ואופפת אותם, ומהם יראו וכן יעשו.

ה'ראש' של השנה

.. בראש השנה יכתובן ..

ידוע לכל, כי הגוף עם כל אבריו וגידיו ונימיו, מושלט במלואו על פי פקודת הראש. כי הראש הוא העיקר בכל דבר!

ואיך שמתנהג האדם בראש השנה כך הוא יתנהג בכל השנה, כמו באדם שאם הראש נקי אזי כל הגוף נקי ומושלם וכמובא בגמרא (תענית כ, א): משל לכלה שהיא בבית אביה, כל זמן שענייה יפות - אין כל גופה צריכה בדיקה! ועל אחת כמה וכמה, כאשר כל הראש זך ונקי, אז בודאי הגוף שמור ומוגן!

עלינו לדעת, ש'ראש השנה' כשמו כן הוא - ה'ראש' של השנה, ועל פי הראש נקבע כל דבר במשך השנה, והוא מכתוב את כל אשר יארע במשך השנה.

.. ראש והמוח ..

כבר הזכרנו כמה וכמה פעמים, את הנקודה החשובה שראוי לזכור, כי ראש השנה' כשמו כן הוא הוא ה'ראש' והעיקר של כל השנה. וראוי להתבונן, ששני ימי ראש השנה מכילים יחד מ"ח שעות כמנין 'מת', והרי הוא מבואר בספר'ק' 'מאור ושמש' (רמזי ראש השנה) שזו לנו הוראה לבל נשכח כי יום קדוש זה הוא המוח של כל השנה, וממנו פינה ויתד לכל המאורעות, בשנה הקרובה שתבוא עלינו לטובה ולברכה.

.. התשובה היא חובה ..

כשנבאים להתבונן בנושא התשובה, בימים קדושים אלו, צריך להקדים ולומר בראש ובראשונה, כי 'תשובה' זה לא ענין של 'זכות', אלא זו 'חובה' כפולה ומכופלת, והוא דבר הכרחי המקיים את העולם. העולם ללא תשובה כגוף בלא נשמה!

ולכן, האריכו בספרים הקדושים, וגם בספרי תלמידי מרן הבעש"ט זיע"א, כי כל אדם בטרם ישב ללמוד, עליו להרהר בתשובה, שלא יהא חס ושלום בגדר הנאמר (תהלים ג ט): 'ולדשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי וגו'.

ולא רק לפני הלימוד, אלא תמיד צריך האדם להיות בהתבוננות וב'חקר מעשיו התמידיים, האם הם מיוסדים על אדני התורה, ואם נכשל בדבר מה, יראה מיד לתקן את אשר עיוות בהרטה על העבר וקבלה על העתיד. ובשביל זה ממש, זרזו גדולי ישראל לדורותיהם בכתב ובפה, כי ראוי כל איש להיות למארי דחושבנא'!

.. כתר מלוכה ..

הנושא המרכזי בתפלות ראש השנה הוא ענין הכרתת הקב"ה להיות מלך על כל העולם. כך אנו אומרים, וכך אנו מבקשים בתפילות הימים הנוראים.

הבה נעצור לרגע ונתבונן, האם אנו אכן מזדהים עם מה שאנו אומרים, או שאין שום קשר בין מה שאנו אומרים בנוסח התפילה, לבין משמעותן האמתית, וההתבוננות בלב פינמה. וכי מה אנו עושים כדי שיתגדל ויתקדש שמייה רבה, כמה הוספנו בכבוד שמים, וב'קידוש שם שמים' ברבים.

.. והידות משיחה בטלה ..

בימים קדושים הללו, ובמיוחד בראש השנה, שהם לנו תשורה משוכן

טיב המערכת

• הדות ד' היא מעוכם •

שני סוחרים גדולים נפגשו ביריד לצורך עסקה גדולה, ובסיום העסקה ביקש סוחר אחד מחברו שייסכרו לו קצת 'גריז' - שמן לגלגלי העגלה, הסוחר מכר לו בשמחה את השמן הנצרך, והוא יצא לדרך, בדרך הוא רואה את חברו שעגלתו תקועה, הוא שואלו מה קרה? והחבר עונה לו שהוא צריך 'גריז' לשמן את גלגלי העגלה, אומר הסוחר לחברו: זה עתה קניתי 'גריז' מהסוחר הגדול, ויש לו עוד הרבה, הזדרז האיש ללכת אל הסוחר הגדול והוא מבקשו שייסכרו לו מעט 'גריז', אבל הסוחר סרב, התפלא האיש: והרי ידדי הסוחר אמר לי שזה עתה קנה ממך שמן? ענה לו הסוחר הגדול: ידריך קונה ממני בקביעות הרבה סחורה, ועכשיו הוא ביקש גם קצת שמן לגלגלי העגלה, כדי שיוכל לסחוב את כל מה שקנה ממני, אז סברתי לו, אבל אתה רוצה לקנות רק שמן? אינני סוחר שמן מכונות את הסיפור הזה סיפר רבי נחמן מברסלב זיע"א ליהודי אחד שביקש ממנו ברכה לפרנסה בשפע, וכך הוא הסביר לו: "אלו מאנשי הדבוקים וכרוכים אחריי, כשדואה אני באחד מהם שאינו יכול לעבוד את השם בגלל חסרון פרנסה וכדומה, אני מברכם בברכת פרנסה, אבל אתה מבקש רק פרנסה, אז אני לא סוחר שמן מכונות".

השפת אמת אומר שבראש השנה עלינו להיות בשמחה גדולה מאוד יותר מכל השנה, כי הרי הקב"ה דן את כל העולם, ואין דנים את האדם אלא בפניו, אם כן הקב"ה כביכול נמצא על ידינו, וכך אנו אומרים בפיוט ונתנה תוקף, 'זכל באי עולם יעבדון לפניך כבני מרוך, ומסיבה זו כמעט ואינו מזכירים בקשות גשמיים בתפילותינו בימים אלו, כי מי שקרוב למלכות, אינו חסר מאומה.

עיקר מהותו של יום ראש השנה הוא המלכת הש"ת, 'אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם, זה חייב להיעשות מתוך שמחה, אבל איך אפשר לשמוח ביום דין? ובכן, אם אנתו מתמקדים בעיקר, שזה המלכת ד', אזי הקב"ה כבר מעצמו דואג לשמן לנו את הגלגלים הנשמיים, כדי שנוכל להמשיך לעבדו בלבב שלם. (יע' ט"ב המעדים-סיים נוראים)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיר באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב הודעות

עדכוני שיחות: 0534-100024

הדוספות בתפילות של עשי"ת

המלך הקדוש

א. בעשרת ימי תשובה חותם בברכת קדושה המלך הקדוש, מפני שהימים הללו הם ימי דין שהקב"ה יושב ודן כל העולם ומראה מלכותו וממשלתו שהוא בכל משלה (ש"ע סי' תקפ"ב סי' ו' במ"ב שם).

ב. אם טעה ואמר הא-ל הקדוש, ואפילו הוא רק מסופק אם אמר המלך הקדוש, ה"ז חוזר לראש התפילה. ודוקא כשנוכח לאחר כדי דיבור משסיים הא-ל הקדוש, אבל אם נזכר קודם ששהה כדי דיבור, דהיינו כדי שיעור אמירת ג' תיבות, יאמר מיד המלך הקדוש ויצא, וכל זה דוקא כשלא התחיל עדיין ברכה אחרת, אבל אם כבר התחיל ברכה אחרת אפילו אם עדיין תוך כדי דיבור חוזר לראש (ש"ע סי' תקפ"ב סי' ו' במ"ב שם).

ו"א דאפילו התחיל כבר ברכה אחרת ג"כ אין חוזר לראש אם הוא עדיין תוך כדי דיבור (אלף המגן שם סק"ב).

ג. ואינו מועיל מה שיאמר צ' פעמים המלך הקדוש, שהרי אינו יכול להרגיל את עצמו לומר כמו שאומר בתפילתו, שאם יזכר את השם הרי זה ברכה לבטלה (מ"ב שם סק"ג בשם המג"א) ו"א דכשיאמר צ' פעמים 'ברוך אתה השם המלך הקדוש' מהני (פ"ת הביא בש"ע צ"ב סק"ב).

והוא האחרונים לא פסקו (ש"ע צ"ב שם) ולכן אם אמר צ' פעמים 'ברוך אתה השם המלך הקדוש', ועכשיו הוא מסופק בתפילתו, יתפלל שנית דרך נדבה (מ"ב שם ס"ד) וכן הנכון שלא יאמר צ' פעמים ברוך אתה השם

וכ' כדי שלא להיכנס במחלוקת (כ"ח שם סק"ג).

ד. אם הוא מסופק בראש השנה ויוהכ"פ אם סיים המלך הקדוש, אך ברור לו שיאמר את כל הנוסח של ובכן תן פחדך על הסדה, אפשר דא"צ לחזור, דאולי לא שייך לומר בזה שאמר כהרגלו כל השנה, שהרי הוסיף לומר קודם סיום הברכה מה שיאמר אומר בכל השנה (מ"ב שם סק"ד).

ה. אם אמר תיבת הא-ל ועדיין לא אמר הקדוש, א"צ ששהה יותר מכדי דיבור, ואח"כ סיים המלך הקדוש, א"צ לחזור (ד"ת אלף המגן שם סק"ז בשם הר"ק מנבטשאטש).

ו. ש"ץ שטעה בהמלך הקדוש חוזר לראש ואומר שנית קדושה (ש"ע סק"א).

ז. אם היה זוכר בסוף ברכת מחיה המתים כשאמר מי כמוך אב הרחמים, שהוא צריך גם כן לומר המלך הקדוש, אזי אנו אומרים שמסתמא זכר גם בשעת הברכה ואמר המלך הקדוש (וא"ל להתקן מנבטשאטש).

ח. בשבת שובה ערבית יאמר בברכת מעין שבע 'המלך הקדוש', ואם טעה ואמר הא-ל הקדוש, יש דעות באחרונים אם צריך לחזור, ודוקא אם סיים הברכה, אבל אם נזכר קודם שסיים הברכה, יתחיל עוד הפעם מן 'המלך הקדוש' (ש"ע סי' ובמ"ב שם).

המלך המשפט

ט. בעשי"ת אומר חותם בברכת השיבה שופטינו המלך המשפט, ואם טעה וסיים מלך אהוב צדקה ומשפט א"צ לחזור, ומ"מ אם נזכר תוך כדי דיבור, אומר המלך המשפט (מ"ב סק"ו לפי פסק הרמ"א בס"ק ק"ז). ו"א דאם נזכר לאחר שעקר רגליו, טוב שיתפלל עוד הפעם בתורת נדבה, וא"צ לחזר בה דבר, כיון שהוא מתפלל אותה מחמת ספק (ש"ע רוב סי' תקפ"ב ס"ב).

י. אבל אם סיים הא-ל אהוב צדקה ומשפט, ונזכר לאחר כדי דיבור, ה"ז חוזר לברכת השיבה שופטינו וממשיך על הסדה, ואם נזכר לאחר שעקר רגליו חוזר לראש (ש"ע סי' תקפ"ב ובמ"ב שם סק"ט).

יא. ואומר המלך המשפט בשני הה"ן, ויזהר בזה כי י"א דהוא לעיכובא, ומ"מ בדיעבד אם אמר מלך המשפט לא יחזור (מ"ב סי' ק"ח סק"ב).

זכרנו ומי כמוך וכי'

יב. תיקנו הגאונים לומר בעשי"ת זכרנו בברכת אבות ומי כמוך בגבורות ובברכת הודאה וכתוב ובספר

חיים בברכת שים שלום וכיון שאינו אלא תיקון הגאונים אם שכח לאמרם אין מחזירין אותו (ש"ע סי' תקפ"ב סי' ובמ"ב שם). ואפילו אם רוצה לחזור אינו רשאי (מ"ב שם סק"ה ועי' במחשת"ק שם).

יג. אפילו לא עקר רגליו עדיין, רק שכבר אמר השם של סיום הברכה, אינו חוזר, אבל כל שעדיין לא אמר השם של סיום הברכה ה"ז חוזר, אפילו אם כבר אמר כמה שמות באמצע, כגון בברכת הודאה שהמשיך וכל החיים וכי' (מ"ב שם סק"ז). ו"א דבכה"ג יאמרנה במקום שנוכח ולא יחזור לתחילת וכל החיים (מ"ב שם סי' ע"ח).

יד. אמר ברוך אתה השם ונזכר שלא אמר זכרנו או מי כמוך, לא יאמר למדני חוקך, אלא ימשיך בתפלתו (ב"ח נצבים סי' ו' וכ"ס סמ"ש בש"ע צ"ב סי' קפ"ח סק"ח).

טו. י"א שאם אמר שכה לומר זכרנו או מי כמוך, וכבר סיים הברכה, ועדיין לא התחיל הברכה האחרת, ה"ז רשאי לאמרנה שם א"פ שאינו חייב (אלף המגן שם סק"ה בשם א"א). ו"א דאם נזכר לאחר השם של התימת הברכה לא יאמרנה במקום שנוכח (ש"ע רוב שם ס"ז).

טז. י"א דאם שכה לומר זכרנו, אומר אותה בשומע תפילה, ובשבת וי"ט שא"א שומע תפילה, וכן אם שכח לומר וכתוב או בספר חיים, יאמר אותם קודם שיעקור רגליו, אבל אם שכח לומר מי כמוך, אין לו

חשלומו, משום שאינו בקשת רחמים (ב"ח נצבים סי' ו'). ו"א דאין חילוק בזה ובכולם אם שכח יאמר אותם קודם שיעקור רגליו (מ"ב סק"ב). ובחי אדם (כלל כ"ד ס"ה) כתב שאם שכח לומר בספר חיים ונזכר לאחר שסיים הברכה, ראוי לאומרו תיכף קודם יהיו לרצון, כיון שכבר גמר התפילה.

יז. נוהגין שכשמגיע החזן לכתוב או בספר, אומרים הציבור בקול רם וכתוב או בספר, והחזן ממתיך עד שיסיימו ואומר אח"כ (מ"ב סי' תקפ"ד ס"ז). ויש מקומות שנוהגים כן גם בזכרנו ומי כמוך (קצת המטה סק"ב ליקוטי סדר"ח).

יח. בתפילת שחרית מנחה וערבית אומרים אב הרחמן, ובתפילת מוסף דר"ה ויוכ"פ ושבט אומרים אב הרחמים וכן במנחה של שבת ובנעילה אומרים אב הרחמים (ש"ע הכוונות הובא באחרונים).

יט. יאמר 'לחיים' בשב"א תחת הלמ"ד, ולא יאמר בפת"ח דלא לישתמע לאחיים דהיינו לא חיים ודוקא בימים האלו כיון שהם ימי דין צריך לזקק ולפרט היטב תפלתו, משא"כ בשאר ימות השנה אנו אומרים והעמידנו מלכנו לחיים בפת"ח תחת הלמ"ד ואין חוששין, לפי שאחר כוונת הלב הן הדברים (מ"ב שם סק"ז).

כ. ולא יאמר לחיים טובים רק לחיים עד שייגיע לזכות לחיים וכי' אז יאמר לחיים טובים כי המבקש צריך לבקש מתחילה דבר מועט, ואח"כ מוסיף והולך (שם). [ומטעם זה י"א דאין אומרים עם הש"ץ זכרנו ומי כמוך, משום שלא יתכן שאחד שביקש דבר היותר גדול שכבר אמר בהודאה וכתוב לחיים טובים שיאמר שוב עם הש"ץ זכרנו שהוא דבר היותר קטן שאין אומרים בו לחיים טובים ורק לבסוף בהודאה או אומרים עם הש"ץ וכתוב לחיים טובים, וכן בספר שהוא גם כן דבר היותר גדול (ועי' המנהגים סי' תש"ג)]. ולכן בברכת שים שלום מוסיפין בספר חיים ברכה ושולום וכי' (טור).

ממעמקים

כא. בכל עשרת ימי תשובה טוב ונכון מאוד לומר בין ישתבח ליוצר מזמור ממעמקים קראתך ה' (האר"י) בשעת הכוונות דודי ר"ה בהקדמה, והוא במ"ב סי' כ"ד סק"ה, ובכ"ה במ"א שם ס"ט). ואם בשעה שהציבור אומרים ממעמקים הוא עומד עדיין באמצע פסוקי דזמרה, ה"ז רשאי לומר עמהם, ומ"מ כשמגיע אחר ישתבח יוכל לאומרו במקומו (אלף המטה שם סק"ב).

טיבת הפרשה

שובה ישראל עד ה' אלקיך

"שובה ישראל עד ה' אלקיך, כי כשלת בעוונך. קחו עמכם דברים ושובו אל ה', אמרו אליו כל תשא עוון וקח טוב". (הפטרה שבת שובה - הושע י"ד, ב-ג).

פירש רש"י על אתר המכוון כלפי שמיא לעילא: "מעט מעשים טובים שבידינו קח בידך, ושפטנו אחריהם. וכן דוד אומר (תהי' לים י, ב) מלפניך משפטי יצא עיניך תחזינה משרים".

ואילו בפירוש הרד"ק מפרשו כלפי האדם לתתא: "קחו עמכם דברים. איני שואל מכם בתשובה לא כסף והב, ולא עולות, אלא דברים טובים שהתוודו בהם עונותיכם. ושובו אל ה', בכל לבבכם ולא בשפתיים בלבד" ע"כ.

עד ה' אלוך - כל זמן שה' הוא אלוך

השבת הזאת שבין ראש השנה ליום הכפורים מכונה 'שבת שובה' על שם הפטרה "שובה ישראל עד ה' אלקיך" (הושע י"ד, ב) וגם מכונה 'שבת תשובה' היות שהיא השבת שבתוך עשרת ימי תשובה, בין ראש השנה ליום הכיפורים שהם ימים המסוגלים ביותר לתשובה ולקירבת הבורא יתברך שמו.

כמו שאמרו בגמרא (ראש השנה י"א) על הפסוק "דרשו ה' בהימצאו קראוהו בהיותו קרוב" (ישעיהו נ"ג, א) שהוא עולה על עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, וכפי שכתב הרמב"ם בהלכות תשובה (פרק ב הלכה ו') "אף על פי שהתשובה והצעקה יפה לעולם בעשרה הימים שבין ראש השנה ליום הכפורים היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד שנאמר דרשו ה' בהמצאו".

ונמצאת אומר, שבעת הזאת קרובים אנו אל הש"ת במאד מאד, ואין לך אדם מישראל שאינו מתעורר בקרבו בימים האלה איזה התעוררות וחשק לתשובה ותיקון המעשים וצריך כל אחד לקחת את ההתעוררות הזאת ולעשות ממנה כלי וחפץ ולשוב אל הש"ת בכל לבב ולתקן את מעשיו, היות שבאלו הימים יש סייעתא ועזר ממעל לכל מאן דבעי להתקרב אל הש"ת ולתקן ולמחוק את החטאים עוונות ופשעים שנשכל בהם עד הנה, ומי פתי יאבד את הזמן הקדוש הזה.

וכבר הזכרתי רבות פעמים מה שכתבו בספרים הקדושים שמדי יום ביומו שולחים מן השמים לאדם מאות אלפי רמזים ורמזי רמזים ללמדו הדרך הנכונה כון במה שקורא אליו הש"ת להתקרב אליו. כי בכל מקרה ומקרה הבא לפני האדם דבר קטן ודבר גדול, יש בו ניצוץ השגחה מיוחדת מלעילא, וקריאה שקוראים לו לעשות בו רצון קונו!

בספר הקדוש 'בית אהרן' כתב פירוש נפלא על הפסוק "שובה ישראל עד ה' אלוך", והביא זאת מתוך כתבי הרה"ק רבי אשר מסטאלין זיע"א, והוא לשונו: ולכאורה הפסוק הוא תמוה, כי איך אפשר לשוב עד ה' אבל פירוש הכתוב כך הוא, שובה ישראל - עשה תשובה, עד ה' אלקיך - היינו כל זמן שה' הוא אלוך, ולכן כואב תמיד עלי על הרע שלך, ואתה יודע שיש לך המשגיח עליך ויודע עד לב דלית אתר פני מיניא, אז הוא העת לעשות תשובה. אבל כשח"ו הוא נשרש בתאוות רעות ולא שם על לבו שעתיד ליתן את הדין לפני הבורא ב"ה קשה לו מאוד לעשות תשובה, עד כאן לשונו.

כוונת הדברים, שצריך האדם לעשות תשובה בשעה שעדיין רוח ה' מפעמת בקרבו ומרגיש בנפשו בושה וכלימה בחטאיו, כי אם יתמהמה ולא יעשה תשובה, יש לחוש שמא ישתקע חלילה בחטאים וכל מיני תאוות הרעות עד שייכבה בקרבו כל רגש דקדושה ולא חלי ולא מרגיש שיש אלוקים בארץ והיביים לשוב אליו, ונמצא לפי זה, שאין לך ימים המסוגלים לתשובה יותר מן הימים האלה, כשכל אחד מרגיש את יראת הש"ת על פניו ומתבייש בח"טאיו, וחלילה לנו מלהמתין לזמן אחר, כי שמא תיכבה הגהלת וידעך הניצוץ וכבר לא ירגיש כלל במעשיו שאינם מתוקנים.

עד שירצה את חבירו - שיעורר בחבירו הרצון לתשובה

ונסיים בהמשך הדברים בספר הקדוש 'בית אהרן', וכה כתב שם: "כללו של דבר, מאוד מאוד צריך האדם להרבות בתשובה עד שייביא את חבירו גם כן בגדר התשובה, ובפרט ביום כפור, וזהו פירוש הגמרא (יומא פ"ב) 'אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חבירו', ירצה - מלשון רצון, היינו שיעשה לחבירו רצון ושיכניס תשובה ברצון חבירו, ולקשר את כל החיצונות שלו להקב"ה ולשוב אליו באמת מעומקא דליבא, ואז והיה לך ה' לאור עולם, אמר".

להמליך את הקב"ה על מחשבות ליבנו ולשעברם אליו

מלכות ברצון - מלך הוא ברצון ומושל בפיה

אמרו לפני מלכות כדי שתמליכוני עליכם (ראש השנה לד); העבודה של ראש השנה הוא המלכת הבורא יתברך שמו על כל העולם כולו, וכדרך שאנו מבקשים בחפילת היום ברוב רגש ובהתעוררות הלב: 'מלך על כל העולם כולו בכבודך, והנשא על כל הארץ ביקרך, והופע בהדר גאון עוזך על כל יושבי תבל ארצך, וידע כל פעול כי אתה פעלתך, ויבין כל יצור כי אתה יצרתך, ויאמר כל אשר נשמה באפך, ה' אלוקי ישראל מלך, ומלכותו בכל משלה.'

מובן מאליו, שבכדי שנוכל להמליך את השי"ת כראוי ולמלא את תפקידו בהאי יומא על הצד היותר טוב, צריכים אנו להבין תחילה את המהות של מלך, מה זה מלך וכיצד ממליכים אותו, וכבר נתבאר הרבה בספרים הקדושים שמלך נעשה על ידי רצון העם, דהיינו שהעם בוחר לו איש אחד שלדעתם ראוי לאותו איצטלא, ומרצונם הטוב מכתירים אותו להיות מלך עליהם, מה שאין כן מושל, לא נעשה לפי רצון העם אלא הוא כופה את עצמו עליהם בכה עד שמושל בהם.

חילוק זה מבואר היטב בספר הק' קדושת לוי (פרשת בשלח), וזה לשונו: 'הנה אנו אומרים בתפלתנו בסוף שירה: כי לה המלוכה ומושל בגוים ועלו מושיעים בהר ציון והיתה לה המלוכה וגו'. והענין הוא כי צריכין להבין מה חילוק יש בין מלוכה ובין ממשלה מה שהכתוב כופל לשונות כאן. אמנם הענין הוא כן, כי בחינת מלך הוא בדעת ורצון העם שכולם מסכימים על המלוכה בלב שלם ובנפש חפצה. אכן בחינת מושל הוא מחמת שיש לו עוז וממשלה למלוך להיות מולך מעצמו אפילו שלא ברצון עבדיו.'

'וזהו פירוש הפסוק כי לה המלוכה רצה לומר, להבורא המלוכה ודאי שייך, רק שאין אומה ולשון מכיר בזה ואין להם תבונה להסכים בזה, רק עתה בזמן הזה אנחנו עמו ישראל ממליכים ומכתירים כבודו יתברך שמו שימלוך עלינו בבחינת מלכות. וזהו לה המלוכה, מדעת ישראל, כנאמר בים 'מלכותו ברצון קבלו עליהם כו', אבל 'מושל בגוים', באומות הוא מושל בחוקה אפילו שלא ברצונם, רק לעתיד כשיעלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה המלוכה והיה ה' למלך על כל הארץ, אפילו האומות ידעו ויכירו שהוא לבדו מלך עולם ונחרו אליו כל הגוים ויתנו לו כתר מלוכה'. על פי יסוד זה כתב בעל התניא (ליקוטי תורה דרושים לראש השנה נה ב - נו, ב) דבר נפלא, שלכן נקבע דווקא ראש השנה ליום ההמלכה, כי ביום הזה נברא אדם הראשון והוא היה הראשון בעולם שהמליך את הקב"ה מרצונו, היות שעל הבהמות והחיות שנבראו בימים הקודמים לא שייך בכלל ענין המלכה, שאינם בני בחירה לקבל ולמנות עליהם מלך, וכיוון שבימים ההם נעשה הקב"ה למלך בראשונה על ידי אדם הראשון, לכן נקבע היום הזה ליום התחדשות מלכות שמים בכל שנה ושנה על ידי קרובי החומר שמקבלים עליהם את ה' למלך מרצונם הטוב.

להמליך את השי"ת על עצמו ועל הנשיות הרעות

דבר זה ברור, שבכדי להמליך את הקב"ה על כל העולם כולו, צריך להמליך תחילה על עצמו, כי אין ימליך על אחרים בשעה שהוא עצמו עוד לא קיבל עול מלכותו יתברך, וכדכתב בטוב טעם ודעת הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל בספרו 'לב אליהו' (ח"ג ריש מערכות התשובה): 'מרגלא הוא בפומינו לחזור על מאמר זה של מאור עיני ישראל הגר"י סלנטר זצוק"ל שאמר, כי אדם עלול להשתדל ולהגיע בכונה נכונה להמליך את הקב"ה על כל העולמות וגם על כל העולם הזה כולו בכל ארבע פינותיו, מים ועד ים ומצפון ועד מזרח בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ורק על בריה אחת - עליו על עצמו - ישכה ח"ו מלקבל עול מלכות שמים; ולכן יש להדגיש כאן מה שאמרו אמר הקב"ה וכו', כדי שתמליכוני עליכם כלומר אל תשכחו את העיקר להמליך אותו על עצמיכם! עד כאן לשונו.

כיצד ממליכים את הקב"ה על עצמנו, דבר זה מתחלק לב'

מבאר שעיקר התביעה איננה על המחשבה הרעה עצמה, כי סוף כל סוף קשה מאד לשלוט על המחשבות כאשר הם מתעוררות אבל האדם יכול להרגיל עצמו לחשוב מחשבות טובות ולפתח אותם יותר ויותר, ומנגד זה יש בכוחו להצטער כל אימת שעולה בראשו מחשבה רעה ולגבור בה, ואם רואה אדם שבכל זאת צצים בראשו מחשבות שאינם טובות הרי זה סימן שלא הרגיל עצמו בתכונות הטובות ולכן מפציעים בו מחשבות רעות ועל זה ייתבע, שלא שיעבד את עצמו לחשוב מחשבות טובות ולגבור במחשבות הרעות.

עצות להתגבר על המחשבות הרעות

רבותינו הקדושים אף נתנו לנו עצות טובות בכדי להתגבר על מחשבות שאינם טובות, כמובא בצעטיל קטן של הר"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק ז"ע (סעיף ו) שכאשר יבוא אליו מחשבה רעה יאמר כמה פעמים הפסוק (דברים כג י) 'ונשמרת מכל דבר רע, ויהרהר בדרשות חז"ל שדרשו עליו שלא יהרהר אדם ביום וכו', ולא יניח ח"ו לשהות המחשבה רעה במוחו שלא לטמאות שכל העליון ח"ו.

כך גם הביא רבינו החפץ חיים זצוק"ל בספרו 'משנה ברורה' כמה עצות טובות להעביר המחשבות רעות בשעת התפילה ובתוך דבריו הביא עצה מספר 'אליה רבה' בשם ספר 'קיצור השל"ה' וזה לשונו: 'סגולה להעביר מחשבת חוץ שקודם תפילה, יעביר ג' פעמים יד ימינו על מצחו, ויאמר בכל פעם לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי' (תהלים נא יב) וכן אם בא לו מחשבת חוץ בתוך התפילה, ישתוק מעט, ויעביר ימינו על מצחו, ויהרהר פסוק הנ"ל.

ועל כולנה נודעה הסגולה הידועה והשוה לכל נפש שהובאה בספר הק' 'ליקוטי מוהר"ן' (תורה רל"ג), וזה לשונו: 'הכלל שאי אפשר בשום אופן בעולם שיהיו שני מחשבות ביחד בפעם אחד. על כן בקל יכולין לגרש מחשבות רעות רק בשב ואל תעשה, דהיינו שלא לחשוב אותו המחשבה רק לחשוב איזה מחשבה אחרת בתורה או עבודה או אפילו משא ומתן, כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן. וכבר מבואר במקום אחר (סימן עב) שאין צריכין לעשות מלחמה ולנענע ראשו אנה ואנה כדי לגרש מחשבות רעות כי אין זה מועיל כלל, אדרבא על ידי זה מתגברים יותר, רק לבלי להשגיח עליהם כלל, רק לעשות את שלו במה שהוא עוסק בתורה או תפילה או משא ומתן, ולבלי להסתכל לאחוריו כלל ועל ידי זה ממילא תסתלק, עד כאן.

זהו העיקר בזמננו, כי לאמיתו של דבר אין אנו במדרגה שאנו יכולים לשלוט לגמרי על מחשבותינו, אולם בכל זאת מחויבים להשתדל עד כמה שידנו מגעת לגרש את המחשבות הרעות, על ידי שנחשוב מחשבות אחרות ומועילות על ידי זה יתבטלו ממילא ויהלפו כל המחשבות שאינם טובות והרהורים הרעים, בזה נזכה לסוד מכל רע ולבטל כל משחית מעלינו.

העושה לקיים מצות המלך ממליך את המלך עליו

מעתה נבוא אל החלק השני של המלכת הקב"ה עלינו, על ידי 'עשה טוב', דהיינו להשתדל בכל עוז לחיות עם השי"ת לזכור את הודו החופף עלינו כל היום תמיד, ובוהו אנו מרוויחים שני דברים גם שעל ידי זה מתרחק מן הרע, וגם שבכל מצוה שעושה מקיים זאת מתוך התבוננות פנימית וידעה לפני מי הוא עומד.

כדבריו הדועים של רבינו הרמ"א ז"ל בסימן הראשון בשולחן ערוך: 'שיתיה ה' לגנדי תמיד (תהילים טז, ח) הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כשיביטו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו, כדבורו במושב המלך. כל שכן קשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקדוש ברוך הוא אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר (ירמיה כג, כד):

אם יסתור איש במסתרים ואני

חלקים סוד מרע ועשה טוב, סוד מרע היינו לשעבד את כל המחשבות והגיונו ליבנו שיהיו מסורים אליו יתברך שמו בלא שיעלה בהם שום מחשבת פסול כלל וכלל, כמובאר בשם משמואל בשם זקנו הר"ק מקאצק ז"ע ובתוספת ביאור מדיליה: 'הנה האדם הוא עולם קטן דוגמת העולם הגדול, וכל הנעשה בעולם הקטן פועל ומשפיע לעולם הגדול. והנה שלושה שליטים באדם משכן לנפש רוח ונשמה, ואתנתי ביה סימנא (-הניח בו סימן) ראשי תיבות 'מלך' - 'מוח לב כבד', ובמה שהאדם משעבד את שלושה אלה לשמים משעבד דוגמתם את מלכות העולם ואת כל שליטיהם לשמים.'

'ואם שלימים וכן רבים העושים כן, היינו לשעבד לשמים את שלושה השליטים שלהם, שהם מוח לב כבד ר"ת מלך, או נתקיים לגמרי (הפסוק בעובדיה א, כא) ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה המלוכה.'

'ובאם האדם אינו משעבד בעולם הקטן שלו כל ג' השליטים הוא ח"ו חוצץ במלכות. וזהו כדי שתמליכוני עליכם כי במה שתמליכוני עליכם הרי אתם ממליכים אותו על כל העולם... וזוהו מחפשט על כלל העולם, ויתקיים כי לה המלוכה ומושל בגוים.'

אני אקבע מי יכנס לביתי ומי יעמוד בחוץ

ואכן השליטה על המחשבות הוא מן העבודות הקשות שבמקדש, כדאמרין בגמרא במסכת קידושין (ל:), יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום מה זה מתחדש, מפרש המהרש"א שזוהו היצר הרע המתחדש בכל יום עם מחשבות חדשות והרהורי עבירה, בהם מנסה להחטיא את האדם ולהורידו לשאול תחתית, ועל זה אמרו רבותינו ז"ל במסכת בבא בתרא (קסד:), שאין אדם ניצול מהרהורי עבירה, ועבודת האדם עלי אדמות הוא להתגבר עליהם ולדחותם מכל וכל.

הגם שאין זה דבר קל, ורוב אינשי דעלמא אף סבידי שאי אפשר כלל לשלוט על המחשבות, דלא כדיבור או מעשה שהם פעולות חיצוניות שבכח האדם להתאפק מלעשותן, מה שאין כן המחשבה הוא דבר פנימי הטמון בחיובי הלב, ואפילו מחשבה שהאדם אינו רוצה בקיומה יקשה לו מאד לדחותה מעל פניו, כי קשה מאד להילחם עם המחשבות.

אבל באמת אינו נכון לחשוב כן, ולמרות שאין זה מן העבודות הקלות שבמקדש, אבל ברוב עמל ויגיעה יכולים להגיע למצב בו יוכל לשלוט על מחשבות לבו ולדחות את המחשבות שאינם ראוים, וכחמעשה הידוע באחד מתלמידי המגיד ממעזריטש ז"ע שהגיע לפני רבו הק', והתאונן בפניו על מחשבות זרות שטורדות את מנוחתו ותוקפות אותו בעיקר בשעת התפלה, הרבי הקשיב למועקתו, ובמקום להשיאו עצה כיצד להתמודד עם המחשבות זרות ציווה לו לנסוע אל הר"ק רבי זאב וואלף מיזטאמיר ז"ע וממנו כבר יקבל עצה והדרכה בנושא.

אומר ועושה קם התלמיד ונסע תיכף לזיטאמיר, משאך הגיע העירה בירד היכן מתגורר כאן הצדיק וסר לביתו לקיים רצון צדיק ולבקש ממנו עצה והדרכה על הטרדה הקשה שמצאתו בתקופה האחרונה, הוא דפק על הדלת וקיווה שהיא תיפתח בפניו מרהר, אולם הוא דופק עוד פעם ועוד פעם ואף אחד לא פותח זה היה מאד תמוה בעיניו, כי הוא שמע מבעד לדלת הסגורה שדרי הבית נמצאים בתוכה, כעבור זמן רב, כשראה שאין קול ואין עונה, צעק פנימה בקול גדול שיפתחו לו בבקשה, כי הוא בא בשליחות רבינו המגיד הק'.

כעת כבר נפתחה הדלת, אבל רק במעט, כדי חרך צר, ומבעדה נראתה דמותו ההדורה של הצדיק מיזטאמיר שאמר לו בקול תקף, 'בביתו אני הבעל הבית, ורק אני מחליט מי נכנס לכאן ומי נשאר בחוץ, התלמיד לא היה צריך ליותר מכן, הוא הבין מיד שכל התכלית למענו שלח אותו הרבי היה רק בכדי לשמוע את המימרא הזאת, אני בעל הבית על ראשי ומוחי, ואני אקבע אלו מחשבות ייכנסו אלי ואלו לא, את מי לקרב ואת מי לרחק.

וכדאי להביא את דברי הרבינו בחיי בפרשת נצבים שם

הטעם שהתורה נמשלה למטר ולטל

החידושי תורה צריכים להיות רק בבחינת טל

ואפשר להוסיף ולבאר על דרך זה, יערוף כמטר לקחי התורה שירדה מן השמים וכבר נתחדש בעולם את זה צריכים ללמוד הרבה. לעומת זה החידושי תורה שמחדשים מעצמם, שהוא בחינת אמרת, המאמר שלי, זה צריך להיות רק - תזל כטל אמרת, שיחדש רק מעט, ובעיקר יעסוק בלקחי - התורה שניתנה לכללות ישראל בסניי.

ויחכן שהוא גם מרומז מלשון הפסוק (משלי ד, ב) כי 'לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו. כלומר, התורה שלי שנתתי לכם לכללות ישראל, אל תעזבו אותה, לעסוק כל היום בחידושים שאתם מחדשים מעצמכם רק בעיקר יש לכם ללמוד התורה שניתנה לכללות ישראל, ורק לפעמים תוסיפו קצת נופך לחדש חידושי תורה משלכם.

לימוד התורה דומה לעבודת השדה

ומן הגר"א זצוק"ל פירש את הפסוק יערוף כמטר לקחי, שכמו בעבודת השדה רואים שלא די כמה שירוד מטר מן השמים רק צריכים בעצמם לחרוש ולזרוע ולעבוד קשה בשדה כדי שיצא מזה פירות טובות. כך בלימוד התורה הגם שהתורה ניתנה לנו מן השמים מכל מקום צריך כל אחד להתייגע ולעמול בכל כוחו בתורה הקדושה. וכשם שבעבודת השדה האילן מוציא פירות כפי מה שזרעו בה, אם זרעו גרעיני תפוחים יצאו תפוחים רבים. ואם זרעו גרעיני תפוחים יצאו תפוחים רבים. כך התוצאות מהעסק התורה יוצאים דייקא כפי מה שהשקיעו בעת הלימוד, וכמו שנאמר (הושע יד, י) "כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם".

כשהאדם זוכר שהתורה היא חיינו

הוא כבר מוצא מספיק זמן ללימוד התורה

ואם ישאל האדם מאין לי זמן להתייגע בתורה בכל כוחי, הרי אני צריך כל היום לעסוק במשל - לעבוד עבודת השדה ביגיעה ובעמל, ורק זמן מועט ביום נשאר לי על עסק התורה. על זה נאמר בסוף הפרשה (לב מז) כי לא דבר ריק הוא מכס כי הוא חייכם ובדבר הזה תאריכו ימים. כשהאדם זוכר שהתורה הוא חיינו, זהו החיים שלנו, הוא כבר מוצא מספיק זמן עבור לימוד התורה, כי מי הוא פתי ובער שיעסוק בדברים שפלים ולא בתורה שהוא עיקר חייתו.

וזהו 'ובדבר הזה תאריכו ימים', על ידי שתשיגו שהתורה היא חייכם ממילא יתארכו ימיכם ותמצאו מספיק זמן בכל יום ללימוד התורה, למרות שאתם צריכים לעסוק גם בשדה עבור פרנסתכם וכמאמר התנא (אבות פ"א מט"ו) עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי.

ודבר זה מרומז גם בתחילת פרשתן בפסוק יערוף כמטר לקחי, וכמו שפירש"י, תורה נתתי לישראל שהיא חיים לעולם כמטר זה שהוא חיים לעולם. וביותר מזה כתב האור החיים שכשם שאם אין מטר בעולם זה גורם ח"ו מיתה להאנשים כמו כן אדם המונע עצמו מלימוד התורה זה גורם לו למות ח"ו, וכמו שנאמר (ישעיה א, יט-כ), "אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו, ואם תמאנו ומירתם חרב תאכלו כי פי ה' דיבר". ורואים מזה שהתורה הוא ממש חיינו, ולכן יש לנו לקיים הפסוק (דברים ל, יט) ובהרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך, לבחור בתורה שהיא חיינו ואורך ימינו.

יעזור השי"ת, שנוכה לעסוק בתורה, ולהרגיש מתיקות התורה, הבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות את כל דברי התורה, ובזכות זה נזכה לפרנסה בשפע, ולאריכות ימים ושנים, כי הם חיינו ואורך ימינו, ונזכה לכתיבה ותחימה טובה בספרן של צדיקים גמורים לאלתר לחיים טובים ולשלום.

האזינו

ג' תשרי תשפ"ד

המנים לפי אופק ירושלים

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הדר"ג 5:44
מוצ"ש 6:56
ר"ת 7:36

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א' 8:46 | סוז"ת א' 10:00
סוזק"ש ב' 9:29 | סוז"ת ב' 10:28

המנים לפי שיעור קיץ

750

טיב הבנין - ראש השנה <<< | המשך עמוד ג'

לא אראנו נאם ה', מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השי"ת ובושתו ממנו תמיד (מורה נבוכים ח"ג פ' כ"ב).

אינו דומה מי שעושה המצוות עם הכוונה הפנימית של שוית' ה' לנגדי תמיד, למי שאינו יודע למה הוא חי ולמה הוא מקיים כל המצוות, וכדכתב בספר הק' 'קדושת לוי' (פרשת מצורע): "הדבר זה דומה למלך אדיר וחזק שהיו לו ב' עבדים שהם פרחים (לשון חשיבות ושררה), וצוה להם לעשות לו מלאכה, ועשו שניהם חק המלך ודחו כאשר צוה להם רק שהיו מחולקים בטעמים. אחד, עשה מצות המלך לעשות נחת רוח לפני המלך לקיים דבר המלך. והשני, עשה שלא לשם מצות המלך, רק בעבור שהיה חפץ בעבודה זו להנאת עצמו לכן עשה ולא היה כוונתו לדבר המלך".

נמצא נבין החילוק בין שניהם הלא שניהם עשו דבר המלך. החילוק הוא בזה שעושה לקיים מצות המלך איז בעשותו דבר המלך הוא ממליך את המלך עליו. וזה השני בעת עשותו דבר המלך אינו ממליך המלך עליו..."

עיקר עבודת ה' להמליך הבורא על המחשבות זהו אם כן עיקר העבודה להמליך את הקב"ה על כל המחשבות והרעיונות ולהקדישם לשמים כפי שכתב בספר הק' 'בת עין' (פרשת קדושים - דרוש לימי הספירה): "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם וגו' (ויקרא יט, ב). ונראה לפרש על דרך עבודה לה', דהנה עיקר עבודת ה' הוא בבחינת המחשבה, היינו לקדש ולטהר ולהמליך מלכות בורא כל עולמים יתברך שמו במחשבה בלי הפסק אפילו רגע אחת זה הוא עיקר עבודת ה'".

וביותר נונע עבודה זאת בימים הללו של ראש השנה ועשרת ימי תשובה, כפי המובא בספר 'פלא יועץ' (ערך תשובה) שבעשרת ימי תשובה יהיו תמיד נגד עינו שני תמידים כהלכתם היינו שוית' ה' לנגדי תמיד וחטאתי נגדי תמיד, עוד כתב שם שכל מי שתורתו אומנותו, בימים האלה יניח עסק פלפולו ויהיה רק עסוק בקריאת ספרי מוסר ובדרכי התשובה, ולשפוך שיחה לדרוש סליחה ולהקדים תפילה על כל צרה שלא תבוא אשרי מי שיוכל להתבודד לחשוב עם קונוה.

ויעזור השי"ת שנוכה להכניע את המחשבות הרעות ולשעבדם לעבודתו יתברך שמו, שלא נבוש ולא ניכלם ביום הדין, כי מלפניו לא נוכל להסתיר, כל המחשבות הכמוסות ביותר גלויות לפניו כאור השמש בצהרים וכפי שאומרים ביום הכיפורים לפני הודיו, "מה נאמר לפניך יושב מרום ומה נספר לפניך שוכן שחקים הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע, אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל ח', אתה חופש כל חדדי בטן ובוחן כליות ולב אין דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך". אכן על ידי תשובה ותקון המעשים נזכה שיועד תעלומות יעיד עלינו שלא נשוב לכסלה עוד, ונזכה לטהר ליבנו לעבודך באמת ובלבב שלם.

ברישי פרשתן כתיב (לב א-ב) האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי. יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי. ופירש"י, יערוף כמטר לקחי - זו היא העדות שתעידו, שאני אומר בפניכם תורה נתתי לישראל שהיא חיים לעולם כמטר זה שהוא חיים לעולם כאשר יערוף השמים טל ומטר. תזל כטל - שהכל שמחים בו, לפי שהמטר יש שהן עצבים כגון הולכי דרכים ומי שהיה בורו מלא יין.

ויש להבין, מאחר שכן הוא שהמטר יש שהן עצבים בה, אם כן לא היו צריכים לדמות את התורה כלל וכלל למטר. וביותר יש להבין, למה כתיב קודם יערוף כמטר ורק לאחר מכן כתיב תזל כטל, הרי מבואר ברש"י שהטל עדיף יותר מהמטר, ואם כן היה צריך להקדים הטל לפני המטר.

כל התחלות קשות ומכאן ואילך יערב לכם

ואפשר לבאר שזה בא לרמז על דרך הלימוד, וכמו שפירש"י בפרשת יתרו (שמות יט, ה) "אם עתה תקבלו עליכם יערב לכם מכאן ואילך, שכל התחלות קשות". נמצא שבתחילה אכן נדמה הלימוד למטר שהוא קשה כי כל התחלות קשות לא מרגישים כל כך טעם בלימוד התורה. ודייקא לאחר כן, כשלומד ביגיעה ובהתמדה, זוכה כבר להרגיש טעם ומתיקות התורה, אזי כבר נמשל התורה אצלו לטל שהכל שמחים בו.

וזהו כוונת המשנה (אבות פ"ד מ"ט), כל המקיים את התורה מעוני, סופו לקיימה מעושר. שכשהאדם מתחיל ללמוד התורה, הוא מרגיש בזה בחינת עוני, קשיים ויסורים. אך סופו לקיימה מעושר, בסוף כשיזכה להרגיש טעם ומתיקות התורה, כבר ירגיש בחוש איך שדברי התורה הם ממש נחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונופת צופים (תהלים יט, יא).

בזכות לימוד התורה זוכים לפרנסה בשפע רב

ולכן נדמה התורה למטר, כמו שאמר הרה"ק הרבי ר' בונים מפרשיסחא זצוק"ל, שכשם שבירידת המטר אין רואים התוצאות מיד, רק לאחר זמן ואפילו לאחר כמה חודשים כשיוצאים פירות יפים ונחמדים. כך על דרך זה הוא בלימוד התורה, שבתחילה לא מרגישים טעם וחשק בלימוד, ולא רואים מיד השפע שנשפע על בזכות לימוד התורה. ורק לאחר תקופה זוכים לראות הפירות היפים שהתורה הצמיח לו, שממש השתנה לאיש נעלה ברוחניות וגם בגשמיות הוא מתחיל לראות איך שפרנסתו מוכנת לפניו מן השמים בזכות לימוד התורה הקדושה.

וכמו שכתב האור החיים שזהו כוונת הפסוק יערוף כמטר לקחי, על דרך מה שאמרו חז"ל במשנה (אבות פ"ג מ"ז) אם אין קמח אין תורה, ולכן אין הקדוש ברוך הוא שואל מהאדם שילמוד תורה עד שמכין לו מקודם פרנסתו.

וזהו יערוף כמטר לקחי, שכמו שה' מכין לכם פרנסה ונותן לכם מטר כדי לזון ולפרנס אתכם כמו כן צריכין אתם ללמוד תורה, כי אם לא יטיפו מפיהם טיפי תורה לא יחפוץ ה' לתת לכם מטר. וזהו כוונת התנא, אם אין קמח אין תורה, פירוש, אם ראית שאין קמת דע וקח לך ראייה מזה שאין תורה. כי אם היית לומד תורה, ודאי היה השי"ת מספיק לך קמח ופרנסה בשפע.

החכמים צריכים להרבות בדיעת התורה

ואילו ההמונים צריכים ללמוד דרך קצרה

והאברבנאל מבאר את הפסוק בביאור נפלא, שהחכמים והמשכילים עם צריכים לקיים יערוף כמטר לקחי, כלומר שיהיה להם ידיעת התורה בשפע רב כמטר, כי העריפה תאמר על רוב המטר. אבל על האנשים ההמונים קצרי ההבנה אמר, תזל כטל אמרתי, תזל כטל אמרתי, הם צריכים ללמוד רק דרך קצרה ולימוד קל בלי עומק גדול, כמו הטל שירוד רק מעט טל מן השמים.

דרכי תוכחה

האיזני השמים ואדברה והשמע הארץ אמרי פי: לג.א

חמור יותר, האם זה הנוטל רצועה שיש בה כדי עשיית חבורה, ומפליא בה מכות נאמנות בשונא, או זה שאינו אודר עצמו בגבורה יתירה, אלא בשבט לשונו נתן את שונו ללעג ולקלס, ייתכן שישבו לך כי זה המכה מעשיו חמורים יותר, שהרי מעשיו ניכרים הם וכאבם גדול, ואילו זה שכוחו בפה הלא לא גרם שום חזק בדיבורו, שהרי לא החסיר מן המבוזה שום דבר, אין הוא נצרך לרופא לרפא את כאביו, ויכול הוא להמשיך את סדר יומו כאילו לא קרה דבר. וגם אם לא נחיש שבשמעו את הדברים גרם לו הדבר לבזיון, בכל זאת נשאר בריא ושלם, ואין כאן צער המתמשך.

אך לא כך היא דעתה של תורה, שהרי ידעה התורה עד כמה סולדת נפשו של אדם מדיבור של חרפה, וכן היא כה כי בחיצוניות נראה הדבר כאילו לא אירע דבר, ולפעמים עוד נראה כי ידו של המבוזה היא על העליונה, כי מעמיד הוא פנים כאילו אינו מתפעל משבט לשונו של המבוזה, אך בפנימיות הנפש עושים הדברים רושם חזק, אשר לפעמים קשה מאוד למצוא מזור לחרפתו. ימים שלמים יכול המבוזה להתהלך בין ההמונים ונפשו עליו תאבל מבלי שיהיו הדברים ניכרים בחוץ, ואילו היתה זו מכת חבורה, יכול היה לפחות ללכת אצל חובש והלה היה מטפל בו עד שיתרפא מצער, אבל זה אין צער, ויכיר ואין איש שם על לב כי זקוק הוא לרופא נפשות. ואף אם בעצמו ישכיל להבין כי זקוק לרפאות את נפשו הכואבת מכל מקום הלא מרובה היא צרת הנפש מצרת הגוף, שעל פי הרוב קשה מאוד לרפאותה, גם כאב ההשפלה של בזיון הוא פי כמה וכמה מכאב של הכאה, כידוע מפי ספרים וסופרים שיסורי הנפש הם קשים פי כמה מיסורי הגוף. ויפה כיוונו אלו שביארו בדרך צחות את מאמר הכתוב (בראשית מט, ו) 'כי באפם הרגו איש', שעל ידי עקימת האף יכול האדם להרוג את חברו, כי בזיון הנגרם לאדם הלא הוא השפלה לנפשו, ועל פי הרוב אין מזור לרפאות את הנפש הכואבת כאמור.

לאור אלו הדברים מובן שפיר חומר עוון המקלל מעוון המכה, אכן זה המכה ציער מאוד את אביו ואמו, אך עדיין לא השפיל את מרותם ועדיין לא נגע בצפור נפשם. שונה הוא המקלל שפגם בשבט לשונו, כי בדבריו השפיל את נפשות הוריו, וגילה שאין הם חשובים לפניו כלל וכלל, עד שמצידו לא אכפת לו שילכו לאבדון ר"ל, וכיון שאין לך בזיון גדול מזה, על כן נקנסה עליו מיתה חמורה ר"ל.

ומכאן עלינו ללמוד ב' נקודות נחוצות: א. גודל הנחיצות להיות זוהר בדיבורינו, כי אין האדם יודע עד כמה עושים דבריו רושם. לפעמים נכנס רוח שבוטח באדם, ומתעורר בו רצון עז להציק לזולתו, אם מפני שהלה חמד לו לצנון, או מפני שהלה ציערו באיזה שהוא צער, ומתוך מחשבה יבוא לידי מעשה להטיח בו דיבורים קשים כגידים, ובעצת מעשה אין הוא שם על לב עד היכן עלולים הדברים להגיע, וייתכן מאוד שאם היה מתבונן מראש איזה סבל מתמשך עלול הוא לגרום באמריו הקולעים לכאורה אל המטרה, כי אז היה נתון יד לפה ולא היה מוציא שום הגה מפיו. על כן עלינו להפנים נקודה זו בלבבנו, להיות מתון במחשבתנו קודם כל דיבור שמוציאים מן הפה, ובוה ייחסך הרבה עגמת נפש מבני אדם, וזאת גם אם הלה כיוון באמת לצער, שהרי לעת כזאת מצונו האדם באיסור לא תקום.

ב. אחר שרואים עד היכן עושה הדיבור רושם ישכיל האדם להטיב בדיבורו, לעודד את הזולת במילה טובה, וכמו כן להתעניין במצבו של המצטער מכל סיבה שהיא ולנחמו, כי בכך רואה המצטער שמצטערים בצער, ובכך מקילים על מועקתו. ויבין האדם שאי אפשר לשער עד היכן מגעת כוחה של מילה טובה, כי אם רושם של דיבור רע הוא כל כך גדול עד שראוי להיעזר על כך עונש בסקילה, מה רב טוב הצפון לו כשעושה את ההיפך ועושה בדיבורו רושם לטובה... ומדה טובה יתירה על מדה פורענות אחת על חמש מאות.

וכעת מוטל ארצה ברחובה של עיר, יצא ללכת לעבר אותו מקום רק כדי להוכיח שוב את בנו ולגער בו על אשר לא עמד בהבטחתו, וכך כשהוא מתבוסס בדמו וזועק מרה על כאביו, עמד אביו והניח מלה על פצעיו בגערותו על אשר לא עמד בדבריו... כאותו אב דומה זה המוכיח את האדם המתבוסס בדם נפשו, ונפשו עליו תאבל על אשר לא עמד בפני פיתוי היצר.

במצבים כעין אלו מוטל על המוכיח להקדים לתוכחתו דברי עידוד באמירה רכה, ובכך להטיל כביכול שלום בין הבורא יתברך עם החוטא לפייסו ולחזקו ולפתחו להמנות שוב עם עורכי המלחמה ביצרו, ואל יתפעל מנפילתו, כי כך הוא ענין המלחמה, לפעמים זה קם וזה נפל ולפעמים הוא בריק, ואם יתחזק במלחמתו יהיה ה' בעזרו והוא יהיה זה שיתן המכה האחרונה. ורק לאחר כל הפיוס יודיע לו במענה רך כמה חמור הוא אי עמידתו בנסיונו, רק באופן כעין זה יתנחם החוטא על הראשונות ותוכחת המוכיח יעשה רושם.

זהו שאמר הכתוב 'האיזני השמים' בעוד שהאדם קרוב לשמים ועדיין לא נכשל בחטא, ולא נוצר מחיצה בינו לבין אביו שבשמים, אז יבקש ממנו המוכיח להאזין ל'אדברה' – גם לדברים קשים הנאמרים בקולי קולות, אולם אם כבר צריכים אנו ל'זשמע ארץ' – להשמיע דברים למי שלא עמד בנסיון, ונתפתה אל יצרו, והינו בבחינת 'ארץ' כי נפל 'ארצה' מחמת הארציות, אז 'אדברה' באמירה רכה, ומתוך פיוס וחיוק.

עוד נקודה צריכים לדעת, שגם לצדיקים שהם בבחינת 'שמים', שיכולים לעוררם בדיבור קשה צריכים להיות זהיר מלעירב בין התוכחה דיבורים העלולים לפגוע בהם ולביישם, כי גם אם בעלי מדריגה יכולים לסבול גערות על התרשלותם בעבודת ה', אין בכך היתר לצערם ולביישם, כי בודאי ישנו דרכים גם בתוכחה שאין בה בושה וכלימה.

ולפי זה יתפרש הכתוב כן: כשהגן מקיים 'האיזני השמים' ו'אדברה' – כהגן מבקש לנשמת חבריך שהוא בחינת 'שמים' להאזין לתוכחה שתוכנה דברים קשים כגידים, עליך לדעת שאינו כולו 'נשמה', והינו מורכב גם מגוף, ולכן עליך להשגיח ל'זשמע ארץ אמרי פי' שגם הגוף החומרי והארצי יתרצה מהדברים, וכלפי הגוף יהיו הדברים בגדר 'אמירה רכה'. ואכן אלו המוכיחים שכונתם הוא רק לשמים, דבריהם הנאמרים מן הלב, גם אם הם נאמרים מתוך אש להבה ניכרת בהם גם להבת האהבה כלפי מקבלי התוכחה, ולכן דבריהם נשמעים, ובעמדינו בימים שבין כסא לעשוה, שבהם מוטל עלינו לשוב על החטאים ותרם אנו אחר אלו שפגענו בהם משך השנה, כדי שזוכה ביום הכיפורים למחילה גמורה, זה הזמן שבו מתחכם האדם להבין בחומרת החטאים שבין אדם לחבירו, בראותו שכלל לא קל לתור אחר כל אלו שפגעו בהם, וגם ישנם בין אלו שלא בקל זוכים לדובב אותם באמירת 'סלחת', לכן מן הראוי להאריך עוד בענין הדיבור עם הזולת שרוב הפגיעות שבין אדם לחבירו תלוי בזה.

הנה בפרשת משפטים יש ב' מקראות שבראיה שטחית מעוררים תמיה, כתוב אחד אומר (שמות כא טו) 'ומכה אביו ואמו מות יומת', ופירשו: 'בתנאי', וכתוב אחד אומר (שם יז) 'ומקלל אביו ואמו מות יומת' ופירשו: 'בסקילה', ולכאורה פלאי תורה שנינו כאן, כי הכאה האמורה כאן היא הכאה שיש בה כדי עשיית חבורה, כמובא בפרש"י, ואילו הקללה האמורה כאן אינה תלויה אלא באמירה שהשפעתה אינה ניכרת כלל. ומדוע אם כן ביררה התורה מיתה יפה לה'מכה' שפגע בכבוד הוריו באופן מבהיל ומשפיל מאוד, ולא חש מלהכותם עד כדי זיבת דם, ואילו לזה המקלל שלכאורה לא גרם להצקה חמורה כל כך, ביררה התורה מיתה חמורה של סקילה.

אך כשנתבונן בעומקן של דברים נשכיל להבין שכאן ירדה תורה לסוף דעתו של אדם, ומודיעה לנו כי אין דעתה כדעת ההמונים. דהנה בנבואך לדרוש את דעת בני אדם איזה מעשה

פרשה זו היא דברי תוכחה והתראה שנאמרו לישראל על ידי משה רבינו, והפסוק הראשון מתוכחה זו, מלבד מה שהוא חלק מהתוכחה, - ופירשו, ש'משעה כיוון לומר לישראל יתענו טובו השמים והארץ רק אם יטיבו דרכיהם - הוא נאמר גם כן 'כהקדמו' לדרכי התוכחה, האין מוטל על האדם להגיח להזולת כשמתחייב במצות 'הוכח תוכיח את עמיתך' (ויקרא יט, ז).

דהנה יש לומר שכשאמר משה 'האיזני השמים' התכוון לאנשים רמי מעלה הדבוקים בעניני שמים ולהם אמר 'אדברה' - לשון קשה (ראה מכלילתא יתרו יט, ג), וכשאמר 'זשמע ארץ' התכוון לאנשים פשוטים ושפלים המתמודדים עם ענינים פחותים וארציים, ולהם אמר 'אמרי פי' המורה על לשון רכה (שם).

ורמז בזה שכערך האדם כך צריכה להיות ערך התוכחה כלפיו, אם מדובר באדם מרם מעם שהשגותיו הרוחניים מרובים הם, צריכה התוכחה להיאמר בדיבור קשה, כי הצדיק לא יפגע כשידברו עמו דברים דוקרים, כי יבין עד כמה חמור מכשולו, אבל אם מדובר באדם פשוט צריכים הדברים להיאמר באמירה רכה, כי על פי רוב אינם שמים לב לחומרת מעשיהם, ולכן כשמוכיחים אותם בדיבורים קשים הם נפגעים, ואינם מבינים מה הרעש הגדול הזה.

הא למה הדבר דומה? למבוגר ונער שחלו שניהם במחלה מסוימת שסממני תרופתה מרה, המבוגר מבין שכדאי היא לו לבלוע את הסממנים על אף שהם מרים מאוד, כי רק על ידי זה יתרפא, ואינו מתרעם על הרופא שהורה לו לקחת דוקא סממנים אלו, ואילו הנער שאינו יודע היטב צרת מחלתו, אינו מבין מדוע מוטל עליו להתרד בסממנים מרים ומתרעם על אלו המשתדלים להריק אותם בגופו בעל כרחו. כעין זה הוא בענין התוכחה, כי האיש החכם המבין מעצמו שנכשל בחטא, גם אם יהיה זה חטא שבני אדם דשים עליו בעקביהם, לחטא גדול ייחשב הוא בעיניו, ויבין שעליו להתעורר מתרדמתו, ולשם כך גם משתוקק לפעמים שיבוא אי מי לזרוז ולדבר לפניו דברים כדרבנות ולעוררו מתרדמתו, אולם אדם פשוט שאינו יודד לחומרת מעשיו, אינו יודע כלל שצריך הוא למוכית וכשהמוכיח יבוא להטיב עמו ולהוכיחו, אם יהיו דבריו בנימה של תערומות יפרש את דבריו כמי שרוצה להתגרות עמו, ומצא אמתלא לך.

עוד רומז הכתוב שיש לחלק בין דברי תוכחה האמורים כהתראה לפני החטא לבין דברי תוכחה האמורים אל החוטא אחר שחטא כדי להחזירו למוטב. כי לפעמים כשרואים הידאים שרוחות זרות מתקרבם למחנה ישראל, מקדימים הם את פני הרעה, ומזהירים את הרבים לכל יהיו נמשכים אחר אלו הרוחות, ואז מן הראוי שירימו קול צוונה המחזיר את חומרת הדברים בלב ונפש. אולם כשבאים לעורר בני אדם שכבר נכשלו בחטא, אז מן הראוי לנסות בתחילה בדרכי נועם, כי אלו שכבר נפלו בפת יוקשים על פי רוב שבורים ורצוצים הם על גורלם המר, ולפעמים גורם השבר גם לכעין 'איש' ולפעמים שונים הם באיזולתם מרוב יאוש, ובאים זיכיהו להם דברים קשים, יהיה זה כמי שנתון מלח על הפצעים, ויהיה זה סיבה להגדיל מאוד חרונם על אף שהם עצמם לא ידעו שחרונם נובע מזה שבמסתרים תבכה נפשם על מצבם הביש, ולא די שלא היה ביכולתם להחזיק מעמד מול יצרם עוד בא זה ומתנפל עליהם...

הא למה זה דומה? לנער ששוב שנהג לטפס על גגות הבתים כדי להראות חילו לידידיו בני גילו, וכשנודע הדבר לאביו גער בו והתרה בו שהוא מסכן את עצמו, והבטיח הנער לאביו ששוב לא ישנה באיזולתו, אולם כששהה שוב בקרבת ידידיו שידלדלו המה שיתכבד שוב בגבורותיו ויראה להם שוב את וסופת, ולא עמד הנער בפני הפצרותיהם והמרה את רצון אביו ושוב טיפס על אחת הגגות הרמות שבעיר, אך הפעם לא האירה לו ההצלחה פנים, ותוך כדי זחילתו מפל ארצה ונשברה רגלו. משנתבשר האב שבנו המרה את רצונו

כָּרַךְ עֲלֵינוּ ה' אֱלֹקֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת

"כָּרַךְ עֲלֵינוּ ה' אֱלֹקֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת, וְאֵת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה וְכו'. וְכָרַךְ שְׁנֵתָנוּ כְּשֵׁנִים הַטּוֹבוֹת לְבְרָכָה, כִּי קָל טוֹב וּמְטִיב אֶתְּהָ וּמְכַרְךָ הַשָּׁנִים. – כָּרַךְ אֶתְּהָ ה' מְכַרְךָ הַשָּׁנִים". תְּפִילַת הַעֲמִידָה

לפני שנים מספר נפל הצדיק שליט"א למשכב ל"ע הוא חלה במחלה הקשה ונצרך לאשפוז בבית החולים של הגויים אשר במנהטן.

עם התגבר עליו מחלתו נכנס לאשפוז לתקופות ארוכות יותר, ובהיותו זור' שם בין כל הגויים השחורים והלבנים שמילאו את כל חדרי ומסדרונות בית הרפואה ביקש מאשתו הרבנית הצדקנית בתחלט"א להתלוות עימו ולשהות לצידו שם.

היא אכן נענתה לבקשתו, כדרך שאמרו ז"ל (תדא"ר פ"ט) 'איזו היא אשה כשרה העושה רצון בעלה, ושהתה עימו בבית החולים ימים ושעות רבות.

באחד הימים בתקופה שלפני החגים, ביקשה האשה מבעלה בהיותם ישובים כל העת סגורים בחדרם ואינם רואים את פני השמש, ואת עולמו היפה של הקב"ה. שיואל בטובו לצאת עימה מעט החוצה לטיול קצר בחצרות בית החולים כדי לשאוף מעט אוויר נקי לרפואת הגוף והנפש, ולהשתחרר מעט מן האווירה הנוקשה שבבית החולים. כאשר ידוע ש'טיוילים' מעין אלו מועילים עד מאוד לחולים ומטיבים גם עם כל הנלווים אליהם.

הסכים הבעל לעצתה הנבונה, ואכן החלו לצאת יחדיו אל מחוץ לבית החולים, שם ברחובות מנהטן הגדולה התהלכו לתומם לאורך השדרה, והנה הגיעו בטיולם אל רחבת המלון המפורסם "וולדורף אסטוריה" הענק שבמרכז מנהטן, מלון ענק ומפואר המתנשא לגובה רב של עשרות קומות. הם נכנסו לפוש קמעא בלובי הנהדר של המלון, כשהם נהנים מכל היופי וההדר שמסביב.

והנה בישיבתם שם סמוך לחלון הראווה של חנות התכשיטים שבמלון, צדה עינו של הבעל 'שרשרת פנינים' אחת יקרה ומפוארת המונחת למכירה, שהמחיר הצמוד לה היה בהתאם לשוויה של שרשרת פאר זו... \$30,000 [שלושים אלף דולר!]

טבין ותקילין!

הוא פנה אפוא אל זוגתו הצדקנית ובבת שחוק על פניו אמר, הביטי נא בחלון זה, הסתכלי נא בשרשרת הפנינים המרהיבה הזו! האמיני לי שיש ברצוני מאוד לרכוש לך לכבוד החגים הבעל"ט מתנה יקרת ערך זו, היא בהחלט מגיעה לך אחר כל מה שאת עושה למעני, ובפרט לאחרונה בעת מחלתי. – אך יודעת את היטב את מצבנו הכלכלי... שאין באפשרותי בשום אופן לרכוש שרשרת במחיר עצום שכזה. – אבל הקב"ה, שאני מאמין בו בכל לב ונפש, הוא 'כל יכול' והוא מלך העולם והוא בוודאי ביכולתו להעניק לך את המתנה הראויה לך!

האשה נהנתה מן הדברים שניהם צחקו מן הרעיון הבלתי אפשרי... הביטו מבט אחרון לעבר אותה שרשרת מרהיבה, ויצאו בדרכם חזרם אל חדרו החשוך של החולה בבית החולים הסמוך.

כעבור תקופה התגברה מחלתו של הרב עד שבבוא היום קרס גופו החלוש תחת המחלה הנוראה, הוא שבק חיים לכל חי ונלקח לבית עולמו.

האלמנה הטריה לא אמרה נושא ח"ו, והחלה תיכף להתעסק במצווה הגדולה של גמילות חסדים לעילוי נשמת בעלה המנוח והיא החלה להגיש עזרה מיוחדת לאנשים הנצרכים בתחום מסוים שיש לה

ליבו ונפשו, ואינו משהה אותם חלילה נפולים על הארץ אף לא רגע אחד!

ואחר כך הוא מתענה כל היום ומתעצב על נפשו, נותן צדקה וחוזר בתשובה, על המכשלה הגדולה שייצאה מתחת ידו בנפילת התפילין הקדושים לארץ, ה' ישמרנו.

והנה ישראל קדושים הלא הם תפילין דמארי עלמא, כמ"ש בפ"ק דברכות (ו): "הני תפילין דמרי עלמא מה כתיב בהו, אמר ליה (דברי הימים א יג, כא) 'זמי קעמך ישראל גוי אחד בארץ'".

אבי שבשמים!

הלא מקיים אתה את כל המצוות התורה, כמבואר להדיא במדרש פרשת משפטים (שמ"ר ל ט) וזה"ל: ואלה המשפטים. הדין הוא דכתיב (תהלים קמז, ט) 'מגיד דבריו ליעקב' – אלו הדברות, 'הקיו ומשפטיו לישראל' – אלו המשפטים. לפי שאין מידותיו של הקדוש ברוך הוא כמידת בשר ודם, מידת [מלך] בשר ודם מורה לאחרים לעשות והוא אינו עושה כלום, והקב"ה אינו כן, אלא מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות ולשמור" ע"כ.

הבה נא נראה את מצב התפילין דמארי עלמא, הלא הכתוב מעיד בהם בישראל קדושים וצווה ואומר בפנינו (תהלים מז, כו): 'כי שחָה לְעַפְרָה נִפְשָׁנָה דְבַקָּה לְאַרְץ בְּטָנָה'!

כמה צריך לחוש מהרה להרים את ישראל, התפילין הקדושים מעפרא שלא יישארו ח"ו כך נפולים ודבוקים לארץ, רחמנא ליצלן! וכד"א (שם כז) 'קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך'!

כך היה מאריך עוד כהנה וכהנה בדברי קדשו, בבקשת תחנונים על עם בני ישראל, וגונה בבכיות נוראות, כשהוא זועק ונוהם מקירות לבבו: "אבינו מלכנו, היום קרן ישראל עמך!"

ומסיים שם הרמתיים צופים את טיב זה המעשה הנורא, אחר שמביא את קיצור דרשת הצדיק שלפני התקיעות הנ"ל, ומעיד בזה הלשון: "ודי למבין, כי יראתי ופחדתי לכתוב הכל. ובאומרו הדברים נמס כל לב והיה למים. ונפל פחד גדול על כל העולם שבבית המדרש. – כי היה אומר בפחד וביראה, ובבכיה רבה מאוד".

"ואשרי מי שהיה שם, כי בוודאי עשה תשובה כל אחד ואחד באמת ובוזה נראה מעלת הצדיקים" עכלק"ק.

- > < -

מתנה מן השמים לכבוד ראש השנה

בעיר ניו יורק שבארצות הברית התגורר אחד מצדיקי הדור. מתחילה היו גרים כאן בעיה"ק ירושלים ת"ו, אך לפני כשלושים שנה עברו לגור שם באמריקה.

בספה"ק 'דברי בינה' (פר' וילך עמו' קנב) פירש בזה, וזה"ל: "הנה הברכה הוא על 'דבר שלם, והנה מלבד הברכה שניתנה לתקף ענין המאכל והמשקה כידוע, הנה עוד הברכה מורה על 'דבר שלם, שכבר יש בו שלימות ושייך לברך עליו ברכה הראויה".

"אבל אם אין בו שלימות אין שייך לברך, ולכן על פרי שלא נגמר אין מברכין עליו כלל, ואם הוא ראוי לאכילה קצת מברכים עליו שהכל ופרי האדמה, הכל לפי שלימותו, כמבואר בשולחן ערוך אורח חיים (ס"ב רב ס"ב ובנושאי כלים)".

"אולם הברכה השלימה היא על דבר שלם, וכל דבר שנגמרה עליו שייך הברכה".

"והנה ידוע ששלימות הזמן הכל נעשה על פי מדרגתו של אדם, וכידוע בזהר הקדוש (ח"א קכט.) שאותו היום שעובד השם יתברך נעשה קיום לעולם ולעולמי עולמים".

"ולכן אנו מתפללין לפני השם יתברך, 'כָּרַךְ עֲלֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת, שהשנה יהיה ראוי לברכה, שיהיה כמו 'פרי נגמור, שיהיה ראוי לברכה".

"ובזה יש לומר, על ענין הברכה שאנו מתפללין: 'כָּרַךְ עֲלֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת כו', על המנחה אחרונה של השנה, איך שייך להתפלל הברכה הזאת, הלא כבר עבר השנה".

"אך ידוע שיש קונה עולמו בשעה אחת (עבר"ז יז.) ובאותו הרגע שהאדם מהרהר תשובה בליבו על ימיו שהלכו בחיסרון, ויכל לתקן כל הזמן ובפרט השנה שעומד בה".

"ולכן אם אז יערה בעולמו רוח ממרום שנוכה להרהר בתשובה אמיתית, אז מה טוב ומה נעים יהיה השנה, ותהיה ראויה לברכה. וזה שאנו מתפללים [אף במנחה אחרון שבשנה] 'כָּרַךְ עֲלֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת וכו' עלה"ק.

- > < -

לימוד זכות ישראל לפני תקיעת שופר

בספה"ק 'רמתיים צופים' להרה"ק רבי שמואל משינאוי זצוק"ל (ס"ב אות ג) מספר, שבהיותו ביומא רבא דראש השנה בק"ק לענטשנא יצ"ו, בהיכל קדשו של הרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשנא זצוק"ל, היתה התעוררות גדולה עד מאוד במחיצתו של הצדיק הקדוש.

והנה לפני מעמד 'תקיעת שופר', כאשר התאספו ונקבצו כל העם יחדיו סביבות הבימה לתקיעות. עלה הרב הקדוש בהתרגשות גדולה, והחל לדבר דברי כיבושים ובפנותו כלפי שמיא פתח הרב ואמר:

מרא עלמא!

אתה הוא עד שלא נברא העולם, אתה הוא משגברא העולם, אתה הוא בעולם הזה, ואתה הוא לעולם הבא. קדש את שוקך על מקדישי שוקך, וקדש את שוקך בעולמך, ובשיועתיך תרים ותגביה קרננו למעלה.

הנה איש ישראל, אם חס ושלום נפלו התפילין שלו ארצה, כמה היא הבהלה הגדולה עליהם, הוא רץ תיכף בכל כוחו להגביהם מיד, ומנשק אותם מעמקי

בו מומחיות רבה.

כעבור שנתיים מפטירתו של הרב והנה יום אחד בערב ראש השנה בעודה מגוללת שיחה טלפונית עם אשה אחת מהעשירות שבשכונת 'פלטבוש' היוקרתית כשהיא מייצעת ועוזרת לה באותו תחום שנצרכה בו לעזרתה, הן שוחחו ביניהם אודות התכשיטים שהבעל קונה לאשתו לכבוד החג...

בתוך הדברים סיפרה הרבנית בשחוק לבת שיחתה, הגברת העשירה מפלטבוש, על אותו מקרה שהיה לה עם בעלה חודשים ספורים לפני פטירתו, שבטיוולם בסמוך לבית החולים והתיישבו בלובי של מלון "וולדורף אסטוריה" שבמנהטן, הצביע שם בעלה על 'שרשרת פנינים' מפוארת אחת שמחירה היה אז \$30,000! והביע את רצונו לרכוש לה אותה... באומרו שהוא מצידו אין באפשרותו לשלם סכום עצום שכזה, אבל אם הקב"ה רוצה הרי הכל אפשרי... לפתע נשמעה צעקת הפתעה מעבר לקו, אינני מאמינה! הזדעקה האשה המתני נא בביתך, אני באה אלייך עכשיו! הרבנית לא הבינה כלום מה קרה כאן? היא רק סיפרה עובדה קטנה... אבל המתנינה בסבלנות לגברת העשירה. והנה תיכף הגיעה אותה אשה מפלטבוש, כשכולה נרגשת עד מאוד, והחלה בסיפורה המפעים.

אבי ז"ל שנפטר לא מזמן, מספרת החברה היה איש עסקים גדול, עסקיו היו חובקי עולם ופרושים בכל רחבי תבל, הוא היה מרבה בנסיעות עסקים על פני מדינות העולם, ובכל פעם כשחזר לאמריקה בטרם הגיע הביתה היה ניגש מקודם לרכוש איזו מתנה יפה לאשתו, הלא היא אמי ע"ה, וכך היה מגיע עם מתנה יפה בידו כדי לשמח את לבבה.

לפני כשנתיים חזר מנסיעת עסקים יקרה מקוסטריקה, ובהגיעו הביתה הביא באמתחתו 'שרשרת פנינים' יקרה מאוד בערך של \$30,000, וסיפר שלאחר נחיתתו בשדה התעופה 'לה גרדיה' שבמנהטן, נכנס אל חנות התכשיטים היקרה שבמלון "וולדורף אסטוריה", שם קנה את השרשרת המפוארת הזאת לאימי ע"ה.

אימי הודתה מאוד לבעלה על המתנה היקרה, אבל משום מה היא לא אהבה לענוד 'שרשרת פנינים' היו לה כמה וכמה שרשראות משובצות ביהלומים זוהרים שאהבה אותם יותר. ולפיכך לאחר תקופה, כראותה שאין השרשרת באה אצלה לשימוש העניקה אותה לי במתנה. אך גם אני כמו אמי לא השתמשתי בשרשרת הזו כלל, כנראה יש לי את אותו טעם מיוחד של אמי, ואינני אוהבת את השרשרת פנינים הזו, ולכן הנחתי אותה אחר כבוד באחת המגירות שבארון הבגדים.

והנה לאחרונה היתה 'גניבה' בבית, הגנבים ששמעו על הווילה המפוארת שבפלטבוש ידעו כנראה על הרכוש הרב שיש בה, הם הצליחו אכן לגנוב הרבה מן הבית אבל במגירה הפשוטה שבארון הבגדים לא עלה בדעתם לחפש... וכך נשארה אותה 'שרשרת פנינים' יקרה כבודה במקומה מונח ושרדה את הגניבה הגדולה.

והנה באותו לילה של הגניבה הגדולה, ראיתי בחלומי את אבי ואמי עליהם השלום כשהם מחייכים אלי, כמי שבאו להרגיע אותי שלא אדאג לאחר הגניבה הגדולה... אבל הם הוסיפו ואמרו לי כמה מילים שלא הבנתי את פשרם: את השרשרת פנינים שבארון שניצלה מן הגניבה, העניקי בבקשה למי שצריכה לה... את בין כך לא משתמשת בה... אך אני לא הבנתי ולא ידעתי מי היא זו שצריכה לאותה שרשרת, והנה לא הלפו מספר ימים ואת הרבנית הצדקנית מספרת לי על רצון בעלך הרב המנות, שהשרשרת הזו בדיוק תגיע אלייך, באומרו שברצות השם יתברך הרי הוא 'כל יכול'... והנה לגלג אלייך השי"ת ברוב רחמי וחסדיו ובטיב ההשגחה העליונה בחזרה את השרשרת היקרה הזו,

שאבי קנה אותה לפני שנתיים באותה חנות, ועתה מגיעה היא עד אלייך!
וכדברה הוציאה מתיקה את אותה 'שרשרת פנינים' מפוארת, והעניקה אותה בכל לב במתנה לרבנית לכבוד השנה החדשה, כשהיא מוסיפה לברך אותה בברכות לרוב, ומודה לה מקרב לב על כל הפעילות והעזרה שעשתה הרבנית למעננה ויהי לפלא!

ולמדנו מטיב זה המעשה המופלא, את כוחה של האמונה השלמה והפשוטה, שכשאישי ישראל מביע אמונה וביטחון בתום לב, ובפרט בעת חוליו הקשה כאשר שכינה מראשותיו של חולה, שומע השי"ת לרצון ליבו הזך, וממלא כל משאלותיו לטובה!

- > + < -

היראה הגדולה שנפלה על הרמב"ם ז"ל לפני התקיעות

סיפר מוהר"ח רבי ישראל שמעון קסטלניץ זצ"ל, מזקני יקירי קרתא דירושלים, ששמע מפי קדשו של הרה"ק רבי משה מסטאלין זצוק"ל, בנו של הינקא' מפרנקפורט זצוק"ל, בעת שערך מסע ביקור בארץ ישראל. וסיפר אז שבדרך הפלגתו אל ארץ הקודש היתה להם עצירה במצרים, שם חנתה האונייה בחופי 'קריה' להפסקה של כמה ימים.

והנה בהתהלכו שם ברחובות היהודיים העתיקים של קהיר, נכנס לבית כנסת הרמב"ם הישן והמפורסם, ושם מצא כמה כתבי ידות עתיקים. ובאחד מהם כתוב על רבינו הרמב"ם זצוק"ל, שבעלותו על גרם מדרגות בימת אותו בית הכנסת ביוטא רבא דראש השנה למעמד תקיעת שופר, החזיק בידו אחת את השופר של מצוה ובידו השנית את מחזור התפילה, ולפתע החלו שפתי קדשו ממללות בלחש בפחד וברעדה נוראה: מי הוא המצוה? - ומי הוא המצוה?

כך חזר על המשפט הזה כמה פעמים עד שלפתע נפל עליו פחד עצום, ארכובותיו דא לדא נקשן, וכל כולו נתפס בחיל ורעדה קשה, ולא היה מסוגל לעמוד על רגליו מרוב פחד ה' והדר גאווה!

היינו שתקנו בנוסח תפילת השליה ציבור בימים נוראים הללו (בתורה ד'): "זֶלְעָפָה וּפְלָצוֹת אַחֲזוּנִי בְמוֹרָא, חִלוֹת פְּנֵי נוֹרָא גִנְפֵּשׁ יְקָרָה, טוֹב טַעַם וְדַעַת קִטְנָתִי לְחִסְרָה, עַל פֶּן זַחְלָתִי וְאִירָא. - יִגְעַתִּי בְאַנְחָתִי אֵיךְ לְעַמֵּד לְפָנֶיךָ, כִּי אֵין מַעֲשִׂים לְזִכּוֹת בְּעֵינֶיךָ, לְחַלּוֹתֶךָ שְׁלַחוּנִי מִקְהֵלוֹת הַמוֹנֶה, תִּכְיֶן לִבִּם תִּקְשִׁיב אֲזַנְיֶךָ. - מִה אֲנִי וְמִה חַי תּוֹלַעַה וְרַמָּת נִבְעֵר מִדַּעַת וּבְאִפְסֵי מִזְמָה וְכֹר".

- > + < -

'חשבון נפש' נוקב ביום הדין - שלא נשא לשוא נפשי!

"נְקִי כְפִים וְבֵר לִבְךָ, אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא לְשׂוֹא נַפְשִׁי".

(פזמון לדוד כוזמה, תהלים כה-ד)

משל נאה המשיל על כך מרן רבינו החפץ חיים זצוק"ל בספרו 'תורת הבית' (פרק ח):

אל פתחו של אחד הגבירים הגדולים מנדיבי עמך בית ישראל, הגיע איש עני ממכרי, וביקש לשוחח עם בעל הבית העשיר.

הגדוב קיבלו בסבר פנים יפות, הכניסו עימו פנימה אל הטרקלין הגדול, וצויה על המשרתים להגיש לפני האורח 'כיבוד' נאה, מיני תקרובת של מזונות משובחים, עם כוס משקה חם ומהביל.

האורח הודה לו לעשיר מקרב לב,

| הפוך בעמוד הבא |

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

'בטור שנתנעלם מהעין'

אני לומד בישיבה גדולה בארץ ישראל, ואצלינו מקובל שבחורים מבשלים לעצמם אוכל בין הסדרים לפי הצורך. אבא פינק אותי בגוש בשר משובח לכבוד שבת קודש, והחלטתי לבשל עם הגוש הזה טשולנט (חמין) לענג בו את השבת. הנחתי את הגוש הקפוא על החלון של החדר כדי שיפשיר לקראת הבישול וביתניים ערכתי והכנתי את שאר המצרכים לבישול.

כבר הייתי מוכן להכניס את הבשר המשובח לסיר ופניתי לחלון, אלא שגוש הבשר נעלם מהעין, התקרבת לחלון, וקלטתי חתולה שמנה רצה עם הגוש בפה ומתרחקת בזריזות אל הלא נודע!!!

אנחה יצאה מפי וחשבתי על מה עשה לי ה' ככה? הלא אני מכין את הבשר המהודר לכבוד שבת קודש...

תוך כדי מחשבה נזכרתי שיום לפני זה, הרמתי מהמטבח של הישיבה חבילה גדולה של נקנקיות, חשבתי לעצמי שאולי אני צריך להתייחס לזה ש"הרמתי" כאל שמו האמיתי: "גנבת"!

התקשרתי למורה הוראה שאמר שאכן זה נחשב לגניבה. פניתי לאחראי וסיפרתי לו על דבר הגניבה ושילמתי את העלויות חזרה לישיבה.

אמנם הבשר לא חזר אלי, אבל זכיתי לעשות תשובה שלימה, ולא להיכשל בגזל שהרי כל מה שנעשה לנו זה מידה כנגד מידה, ואני מודה לה' שזכיתי ללמוד גזל מחתול!!!

בעל המעשה:ג.ש

.....

בבית התקיימה חברה לשבת, בשבת בצהריים שאלתי מי רוצה תה ואיזה סוג? כולם השיבו איזה סוג של תה.

תוך כדי ההכנה באה אלי הבת למטבח, ושאלה אם אני יודע מה זה 'תה שיבא' כי יש מי שאוהב את זה. מיד זינקתי ממקומי וניגשתי להכין לה תה שיבא מתמצית שהכנתי לפני שבת בשמחה ובהתרגשות.

איך הגיע השיבא מטבח שלנו?

יש לנו בכולל יהודי מבוגר שכל יום שותה תה עם שיבא, וביום חמישי הכין לי כוס תה, מאחר ונהניתי מהכוס הוא תחב לי כמה עלים לכיס כדי שאשתה ממנו לכבוד שבת קודש...

סיפרתי לבני הבית והתרגשו כולם איך הקב"ה דואג לכל פרט אפילו לסוג של התה של האורחת...

בעל המעשה:ר.ת.

הפענוח לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית

מוזמן לשלוח אל ר' שפחה סטואלס

בפקס: 0526517922

או ל: o.y.wines@gmail.com

אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקרא אותם במועדים

אחת שאלתי מאת ה' לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו

מבאר ומפרש דברי הרב והרש"י בשפת בידה המביא הלומד בו להבנה ברורה ודצויה בטיב הכונה

הערות ודקדוקים קושיות ותירוצים בדברי הרב והרש"י

סדרה מקומות על דברי הרב והרש"י ומקורות על הביאור

שער הכונות עם טיב הכונות סידור הרש"י עם טיב הרש"י

ראש השנה יום ר"ה, תפילות ר"ה, תקיעת שופר

קשרת ימי תשובה (מסדה) יום הכיפורים (מינות אבילה)

חג הסוכות סוכה, נעופים, חושענא רבה, שמח"ת

להשיג בחנויות הספרים המבחרות הפצה ראשית סרכו הספרים בחנות הרב יצחק פרידמן 03-6194114

ולאחר שטעם מן העונה המשובחת ולגם מן המשקה הטוב החל לגולל את שיחתו ואת מטרת ביאתו. הוא סיפר בקצרה על קורות חייו הקשים על מצב הפרנסה הדחוק ביותר, כשאינו מצליח להביא טרף לביתו מזה כמה וכמה שנים.

לא על בקשת תרומה ונדבה באתי הנג, הסביר העני, רק יש ברצוני לעשות 'מהפכה' בכלכלת ביתי, ולפתור את הבעיה בשורשה: ברצוני לפתוח 'עסק' מכניס ולהתחיל להרוויח בגדול!...

ולשים כך, סיים העני, כדי שאוכל לממש את התוכנית הגדולה הזו, זקוק אני להלוואה מיידית של אלף דינרי זהב [1000!]: במזומן! כדי שאוכל להשקיע את הסכום הגדול הזה בעסק המיוחל, ולאחר תקופה מסוימת כשיתחילו העסקים לפרוח ולהניב רווחים טובים אסלק בעז"ה את החוב: העשיר הנכבד נטרצה בנדיבות לבו לבקשתו של ידידו העני, הוא נכנס לחדרי משכיותיו והביא עימו את מלוא הסכום במזומן, ואל העני אמר בסבר פנים יפות ומסבירות: קח לך את הלוואתך כבקשתך, אינך צריך להילחץ מזמן הפירעון, החל נא בעסקיך, ובבוא העת כאשר ישלח לך ה' את ברכתו הטובה ותעשה חיל, תוכל להשיב את ההלוואה בזמן הגוח והמתאים לך.

הידיד העני יצא עם הכסף מטירתו של העשיר שמה טובו לב אך למעשה בהגיעו לביתו סגר את הכסף בתוך תיבה מיוחדת ועד מהרה חזר אל טבע עצלנותו... לא השתמש עם אותם מעות ולא עשה בהם ולא כלום! - הוא בעניותו נשאר, וגם הכסף שבתובה נשאר... שניהם 'תקועים' באותו מצב, כאבן שאין לה הופכין...

זמן רב חלף והנה יום אחד נפגשו שני הידידים העני עם העשיר יחדיו, שמה העשיר לקראתו ובעדינות החל לברר על מצב העסקים... באיזה עסק שלח את ידו, והאם זקוק הוא אולי לעזרה נוספת, כדי לרומם את העסק...

אולם מה מאוד נדהם העשיר לשמוע שהכסף כולו מונח כמו שהוא בתוך התיבה, ולא נעשה עימו דבר! מדוע? התפלא העשיר בגודל תדהמתו, למה השארת כך את הכסף ולא עשית בו כלום?

וכי מה איכפת לך? השיב העני לפי תומן, הרי את פירעון ההלוואה אוכל להחזיר לך במלואו, כל אלף הדינרים שלוויתי ממך כולם עומדים וקיימים ואת הכל אשיב לך כדת וכדין!

אוי וויי! זעק העשיר וספק כף אל כף, וכי יודע אתה איזה רווחים גדולים יכולים אלף דינרי זהב להפיק בתקופה ארוכה שכזו? הרי בעסקה נבונה ומוצלחת

בה' ה' ומי יקום במקום קדשו, נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשיו. - בכך שהוא נשמר כל השנה ונשאר 'נקי כפים' לא סג, אלא בעיני ביה נמי 'אשר לא נשא לשוא נפשיו', שאינו מחזיק בנשמה הזו לשוא, אלא פועל ועושה את המוטל עליו בעולמו, להרבות פעלים לתורה ולתעודה.

לפיכך אומרים אנו את הפסוקים הללו ביזמא רבא דראש השנה בדחילו ורחימו, כדי שיתן האדם אל ליבו ביום הדין הגדול, לערוך היטב 'חשבון הנפש' הנוקב ויורד חדרי בטן, על מה ולמה נושא הוא את נפשו, האם ממלא הוא את המבוקש ממנו, ומקיים את תכלית ביאתו לזה העולם. ואם לאו ישוב בתשובה שלמה, וירוח לחקן את מעשיו לטובה, ובכך יזכה בוודאי לכתובה וחתומה טובה בספרן של צדיקים אמן.

בפרוש עלינו השנה החדשה הנכנסת ובאה לקראתנו לשלום נביעה נא בחרדת קודש את ברכתנו ואת תפילתנו לקדם מעלת כבוד מורנו ורבינו הגה"צ שליט"א, העומד בראש המחנה ביד רמה, להאיר את דרכנו וליישר נתיבותינו, [ובפרט בהדרכה מדויקת במדור נפלא זה, מדי שבת בשבת].

ביחד עם נוות ביתו הרבנית הצדקנית תליט"א, ובניו הרבנים החשובים שליט"א, העומדים לימינו במסירות נפלאה בכל עת וזמן. לכל העוסקים במלאכה בנאמנות לכל הקוראים הנאמנים והאהובים, ולכל בית ישראל!

לשנה טובה תכתבו ותחתמו, לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלום, בכל משאלת לב לטובה אמן ואמן.

מזקד הזמנות ספרים של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א קו ההזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א קו ההזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

יר"ל ע"י קהילת שבת בית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגועיך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוינינים יקבלו את העלון בפניל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173